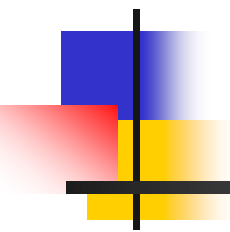

Самоорганізація соціальних комунікацій

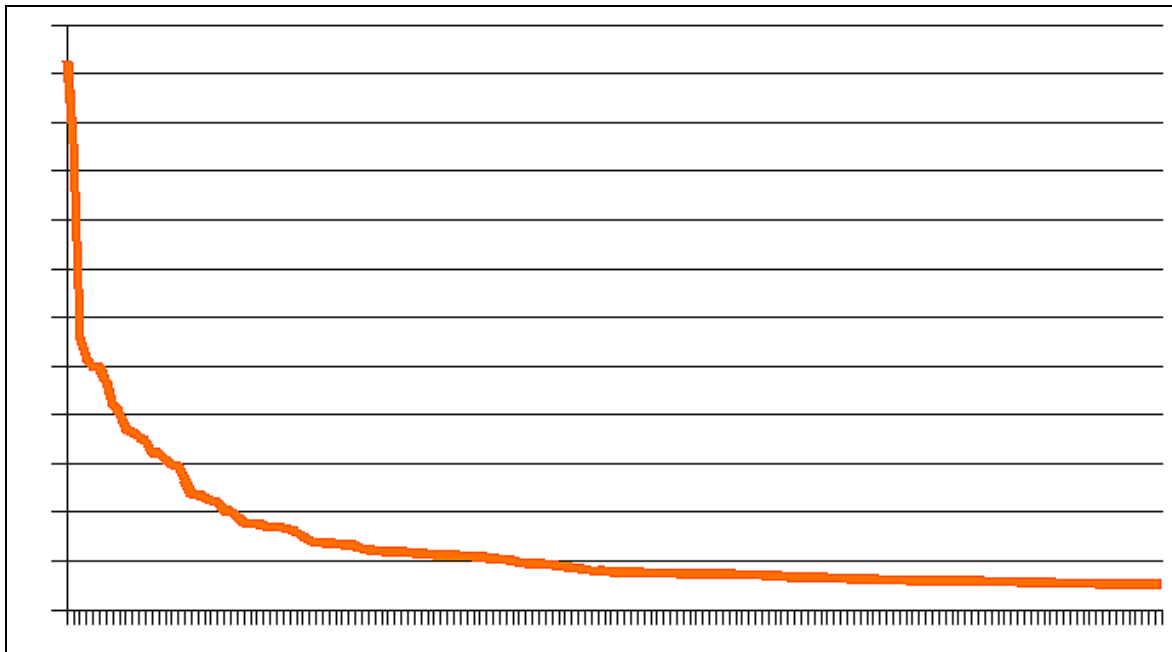
**Костенко Леонід Йосипович,
завідувач відділу
бібліометрії і наукометрії,
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського,
Україна**

Емпіричні закономірності соціальних комунікацій

У системі соціальних комунікацій існує явище самоорганізації інформаційних потоків, яке апроксимується емпіричними закономірностями Ципфа, Лотки, Бредфорда та ін. (за іменами вчених, які їх виявили)

Емпірична закономірність Ципфа

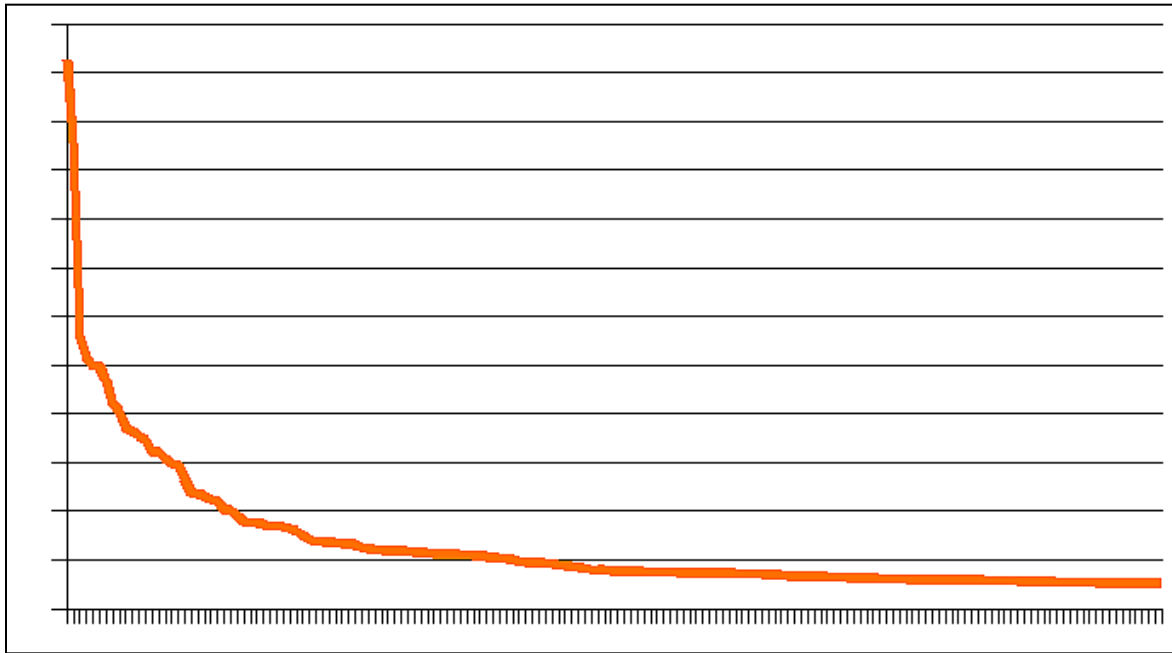
**Розподіл частоти вживання
слів у досить довгому тексті**

“Стенографічний” витік закономірності Ципфа

**Закономірність виявлено
в 1908 р. у процесі
розробки раціональної
системи стенографії –
стенографічний знак
мав бути тим простішим,
чим більш уживаним
є слово, яке він представляє**

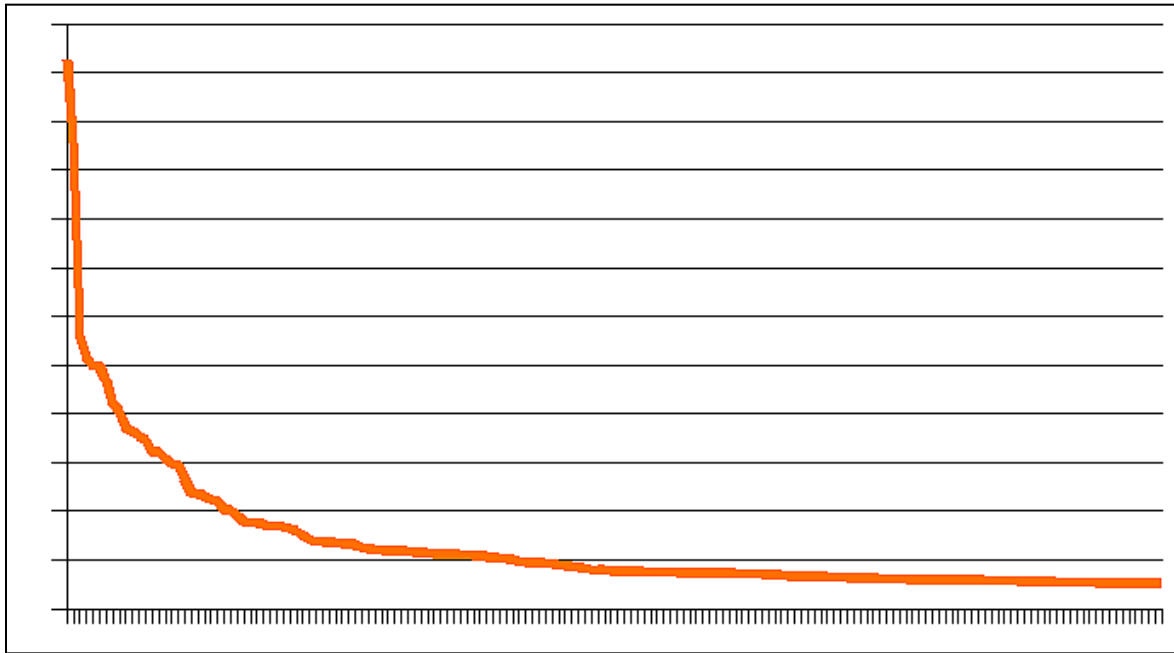

Емпірична закономірність Лотки

**Розподіл науковців
за публікаційною активністю**

Емпірична закономірність Бредфорда

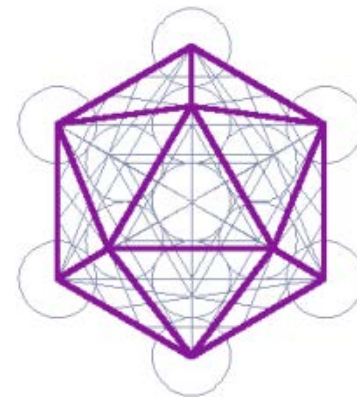
**Розподіл журналів за кількістю
вміщених статей з певної тематики**

Узагальнення закономірностей

**Розглянуті закономірності
відрізняються лише сферами
використання – насправді
це один тип закономірності**

**Для його опису вводились поняття
«оптимального кодування»,
«принцип мінімуму симетрії» тощо**

Масштабна інваріантність

**Закономірності Ципфа властива
масштабна інваріантність:
для “товстої” і
“тонкої” книг
розподіли слів
за частотою
використання є аналогічними**

Розподіли теорії ймовірностей

**Масштабно інваріантні
процеси описуються
стійкими законами
розподілу теорії
ймовірностей, які в загальному
випадку не можуть бути представлені
елементарними функціями**

Від емпіричних закономірностей до закону

**Закономірності
Бредфорда, Лотки
та Ципфа, які
апроксимують явища
і процеси в соціальних комунікаціях
є виявом стійкого закону розподілу
теорії ймовірностей**

Золота пропорція

Ключовим параметром стійкого закону розподілу є його характеристичний показник

Для явищ і процесів у системі соціальних комунікацій значення цього показника є ірраціональним числом коду золотої пропорції 0,618...

Золота пропорція

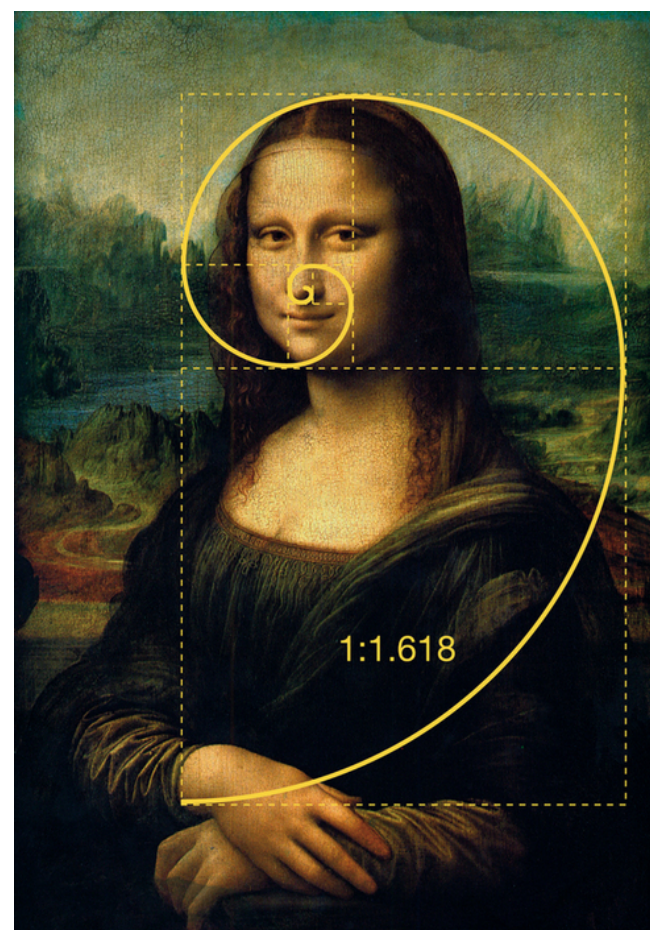
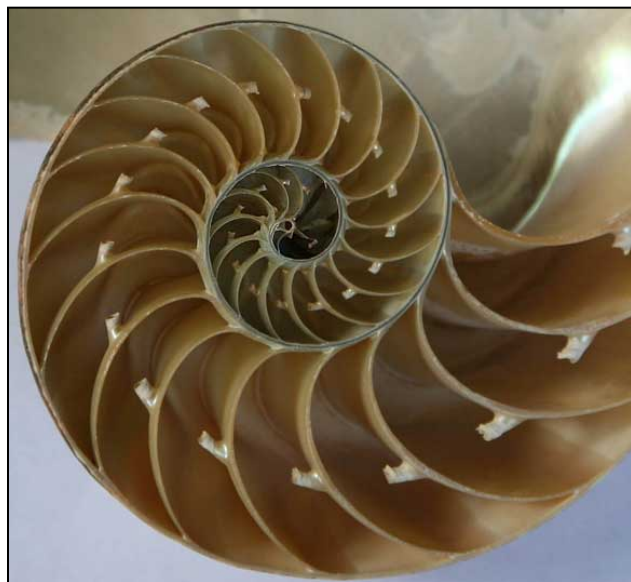
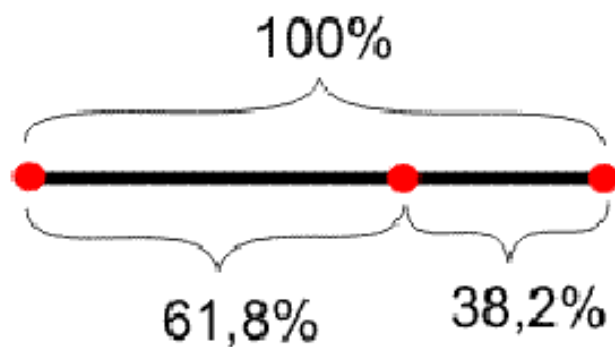

**Поява константи
золотої пропорції у
соціальних комунікаціях
не є феноменом – вона
присутня в біології,
економіці тощо**

**У цілому це свідчення їх належності
до єдиного континууму**

Золота пропорція

Дякую за увагу !

Питання

